

Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину

Закон је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. [135/2004](#) и [88/2010](#) (погледај и [чл. 13](#)).

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет и циљеви

Члан 1.

Овим законом уређују се услови, начин и поступак вршења процене утицаја одређених планова и програма на животну средину (у даљем тексту: стратешка процена), ради обезбеђивања заштите животне средине и унапређивања одрживог развоја интегрисањем основних начела заштите животне средине у поступак припреме и усвајања планова и програма.

Изузеци од примене

Члан 2.

Одредбе овог закона не односе се на планове и програме намењене одбрани земље, на планове ублажавања и отклањања последица елементарних непогода и на финансијске и буџетске планове.

Значење израза

Члан 3.

Поједини изрази употребљени у овом закону, имају следеће значење:

1) **планови и програми** јесу сви развојни или други планови и програми, основе, стратегије, укључујући и њихове измене, које припрема и/или усваја орган на републичком, покрајинском или локалном нивоу, или које надлежни орган припрема за одговарајући поступак усвајања у Народној скупштини или Влади Републике Србије, односно скупштини или извршном органу аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, као и планови и програми који се доносе на основу прописа;

2) **стратешка процена утицаја одређених планова и програма на животну средину** подразумева припрему извештаја о стању животне средине, спровођење поступка консултација, уважавање извештаја и резултата консултација у поступку одлучивања и доношења или усвајања одређених планова и програма, као и пружање информација и података о донетој одлуци;

3) **извештај о стратешкој процени** подразумева део документације која се прилаже уз план или програм и садржи идентификацију, опис и процену могућих значајних утицаја на животну средину због реализације плана и програма, као и варијанте разматране и усвојене на основу циљева и просторног обухвата плана и програма;

4) **заинтересовани органи и организације** јесу органи и организације Републике, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе који, у складу са својим надлежностима, имају интерес у доношењу одлука које се односе на заштиту животне средине;

5) **јавност** обухвата једно или више физичких или правних лица, њихова удружења, организације или групе;

6) **заинтересована јавност** обухвата јавност на коју утиче или може утицати план или програм и/или која има интерес у доношењу одлука које се односе на заштиту животне средине, укључујући невладине организације које се баве заштитом животне средине и које су евидентирани код надлежног органа.

+

Види:

[чл. 1. Закона - 88/2010-160.](#)

Начела стратешке процене

Члан 4.

Основна начела стратешке процене јесу:

1) **Начело одрживог развоја** - одрживи развој јесте усклађен систем техничко-технолошких, економских и друштвених активности у укупном развоју у коме се на принципима економичности и разумности користе природне и створене вредности са

циљем да се сачува и унапреди квалитет животне средине за садашње и будуће генерације.

Разматрањем и укључивањем битних аспеката животне средине у припрему и усвајање одређених планова и програма и утврђивањем услова за очување вредности природних ресурса и добара, предела, биолошке разноврсности, дивљих биљних и животињских врста и аутохтоних екосистема, односно рационалним коришћењем природних ресурса доприноси се циљевима одрживог развоја.

2) **Начело интегралности** - политика заштите животне средине која се реализује доношењем планова и програма заснива се на укључивању услова заштите животне средине, односно очувања и одрживог коришћења биолошке разноврсности у одговарајуће секторске и међусекторске програме и планове.

3) **Начело предострожности** - свака активност мора бити спроведена на начин да се спрече или смање негативни утицаји одређених планова и програма на животну средину пре њиховог усвајања, обезбеди рационално коришћење природних ресурса и сведе на минимум ризик по здравље људи, животну средину и материјална добра.

4) **Начело хијерархије и координације** - процена утицаја планова и програма врши се на различитим хијерархијским нивоима на којима се доносе планови и програми.

У поступку стратешке процене планова и програма повећани степен транспарентности у одлучивању обезбеђује се узајамном координацијом надлежних и заинтересованих органа у поступку давања сагласности на стратешку процену, кроз консултације, односно обавештавања и давања мишљења на план или програм.

5) **Начело јавности** - у циљу информисања јавности о одређеним плановима и програмима и о њиховом могућем утицају на животну средину, као и у циљу обезбеђења пуне отворености поступка припреме и доношења или усвајања планова и програма, јавност мора, пре доношења било какве одлуке, као и после усвајања плана и програма, имати приступ информацијама које се односе на те планове и програме или њихове измене.

II. ПОСТУПАК СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Предмет стратешке процене

Члан 5.

Стратешка процена врши се за планове, програме, основе и стратегије (у даљем тексту: планови и програми) у области просторног и урбанистичког планирања или коришћења земљишта, пољопривреде, шумарства, рибарства, ловства, енергетике, индустрије, саобраћаја, управљања отпадом, управљања водама, телекомуникација, туризма, очувања природних станишта и дивље флоре и фауне, којима се успоставља оквир за одобравање будућих развојних пројеката одређених прописима којима се уређује процена утицаја на животну средину.

За планове и програме из става 1. овог члана којима је предвиђено коришћење мањих површина на локалном нивоу или у случају мањих измена планова и програма које не захтевају прописани поступак усвајања, као и за планове и програме који нису наведени у ставу 1. овог члана, одлуку о стратешкој процени доноси орган надлежан за припрему плана и програма ако, према критеријумима прописаним овим законом, утврди да постоји могућност значајних утицаја на животну средину.

Министар надлежан за послове заштите животне средине, ближе утврђује листе планова и програма за које је обавезна стратешка процена утицаја на животну средину и листе планова и програма за које се може захтевати стратешка процена утицаја на животну средину.

+

[чл. 2. Закона - 88/2010-160.](#)

Види:

Критеријуми

Члан 6.

Критеријуми за утврђивање могућности значајних утицаја на животну средину планова и програма и доношење одлуке о изради стратешке процене из члана 5. ст. 1. и 2. овог закона садржани су у Прилогу I овог закона који је одштампан уз овај закон и чини његов саставни део.

+

[чл. 3. Закона - 88/2010-160.](#)

Види:

Хијерархијски оквир и основа

Члан 7.

Стратешка процена утицаја на животну средину ради се на основу нивоа, врсте, циљева и садржаја плана или програма.

Ако је план или програм саставни део одређене хијерархијске структуре, стратешка процена утицаја на животну средину ради се у складу са смерницама стратешке процене утицаја на животну средину плана или програма вишег хијерархијског нивоа.

+ **Види:**
чл. 4. Закона - 88/2010-160.

Фазе у поступку стратешке процене

Члан 8.

Поступак стратешке процене састоји се од следећих фаза:

1) припремна фаза која обухвата:

- одлучивање о изради стратешке процене,
- избор носиоца израде извештаја о стратешкој процени,
- учешће заинтересованих органа и организација;

2) извештај о стратешкој процени;

3) поступак одлучивања који обухвата:

- учешће заинтересованих органа и организација,
- учешће јавности,
- извештај о резултатима учешћа заинтересованих органа и организација и јавности,
- оцену извештаја о стратешкој процени,
- сагласност на извештај о стратешкој процени.

1. Припремна фаза

Одлучивање о изради стратешке процене

Члан 9.

Одлуку о изради стратешке процене доноси орган надлежан за припрему плана и програма по претходно прибављеном мишљењу органа надлежног за послове заштите животне средине и других заинтересованих органа и организација.

Одлука из става 1. овог члана садржи нарочито:

1) податке о врсти плана и програма;

1а) разлоге за израду стратешке процене према критеријумима из члана 6. овог закона;

2) приказ питања и проблема везаних за животну средину у плану и програму који ће бити разматрани у оквиру стратешке процене;

3) разлоге за изостављање појединих питања и проблема везаних за животну средину у плану и програму из стратешке процене;

4) елементе извештаја о стратешкој процени;

5) избор и обавезе носиоца израде извештаја о стратешкој процени (предлог методологије, састав стручног тима, рок израде и др);

6) начин учешћа заинтересованих органа и организација и јавности у поступку израде и разматрања извештаја о стратешкој процени;

7) друге податке од значаја за израду стратешке процене.

Орган надлежан за припрему плана и програма из члана 5. став 2. овог закона може одлучити да се не израђује стратешка процена о чему претходно прибавља мишљење органа надлежног за послове заштите животне средине и других заинтересованих органа и организација.

Одлука из става 3. овог члана садржи нарочито:

1) податке о врсти плана и програма;

2) разлоге за не приступање изради стратешке процене према критеријумима из члана 6. овог закона;

3) друге релевантне податке на основу којих је одлучено да се не приступи изради стратешке процене.

Одлука из ст. 1. и 3. овог члана је саставни део одлуке о припреми плана и програма и објављује се у "Службеном гласнику Републике Србије", службеном гласилу аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.

+

чл. 5. Закона - 88/2010-160.

Види:

Избор носиоца израде извештаја о стратешкој процени

Члан 10.

Орган надлежан за припрему плана и програма одлучује о избору носиоца израде извештаја о стратешкој процени, по поступку утврђеном законом.

Носилац израде извештаја о стратешкој процени може бити правно лице или предузетник које је уписано у одговарајући регистар за обављање делатности просторног и урбанистичког планирања и израде планских и других развојних докумената.

Правно лице или предузетник из става 2. овог члана може за израду извештаја о стратешкој процени утицаја образовати мултидисциплинарни тим састављен од стручних лица квалификованих за анализу сваког од елемената стратешке процене.

Стручно лице квалификовано је за израду извештаја о стратешкој процени ако има високу стручну спрему одговарајућег смера и најмање пет година рада у струци, стручне резултате, односно учешће у изради најмање два плана и програма.

+

чл. 6. Закона - 88/2010-160.

Види:

Учешће заинтересованих органа и организација

Члан 11.

У припреми одлуке о изради стратешке процене, односно одлуке о неприступању изради стратешке процене, орган надлежан за припрему плана или програма дужан је да, од органа надлежног за послове заштите животне средине и заинтересованих органа и организација затражи мишљење.

Уз захтев за давање мишљења из става 1. овог члана обавезно се доставља и предлог одлуке са прописаном садржином.

Рок за достављање мишљења из става 1. овог члана је 15 дана од дана пријема захтева за давање мишљења.

Ако се мишљење не достави у року из става 3. овог члана, сматра се да нема примедба на предложену садржину одлуке о изради стратешке процене, односно на предлог одлуке о неприступању изради стратешке процене.

2. Извештај о стратешкој процени

Садржина извештаја

Члан 12.

Извештај о стратешкој процени је документ којим се описују, вреднују и процењују могући значајни утицаји на животну средину до којих може доћи имплементацијом плана и програма и одређују мере за смањење негативних утицаја на животну средину.

Извештај из става 1. овог члана садржи нарочито:

- 1) полазне основе стратешке процене;
- 2) опште и посебне циљеве стратешке процене и избор индикатора;
- 3) процену могућих утицаја са описом мера предвиђених за смањење негативних утицаја на животну средину;
- 4) смернице за израду стратешких процена на нижим хијерархијским нивоима и процене утицаја пројеката на животну средину;
- 5) програм праћења стања животне средине у току спровођења плана и програма (мониторинг);
- 6) приказ коришћене методологије и тешкоће у изради стратешке процене;
- 7) приказ начина одлучивања, опис разлога одлучујућих за избор датог плана и програма са аспекта разматраних варијантних решења и приказ начина на који су питања животне средине укључена у план или програм;
- 8) закључке до којих се дошло током израде извештаја о стратешкој процени представљене на начин разумљив јавности;

9) друге податке од значаја за стратешку процену.

Орган надлежан за припрему плана и програма обезбеђује учешће заинтересованих органа и организација и јавности у поступку прибављања сагласности на извештај о стратешкој процени, на начин утврђен овим законом.

Полазне основе

Члан 13.

Полазне основе стратешке процене обухватају:

- 1) кратак преглед садржаја и циљева плана и програма и односа са другим плановима и програмима;
- 2) преглед постојећег стања и квалитета животне средине на подручју на које се извештај односи;
- 3) карактеристике животне средине у областима за које постоји могућност да буду изложене значајном утицају;
- 4) разматрана питања и проблеме заштите животне средине у плану или програму и приказ разлога за изостављање одређених питања и проблема из поступка процене;
- 5) приказ припремљених варијантних решења која се односе на заштиту животне средине у плану и програму, укључујући варијантно решење нереализовања плана и програма и најповољније варијантно решење са становишта заштите животне средине;
- 6) резултате претходних консултација са заинтересованим органима и организацијама битне са становишта циљева и процене могућих утицаја стратешке процене.

Општи и посебни циљеви и избор индикатора

Члан 14.

Општи и посебни циљеви стратешке процене дефинишу се на основу захтева и циљева у погледу заштите животне средине у другим плановима и програмима, циљева заштите животне средине утврђених на нивоу Републике и међународном нивоу, прикупљених података о стању животне средине и значајних питања, проблема и предлога у погледу заштите животне средине у плану или програму.

На основу дефинисаних циљева из става 1. овог члана врши се избор одговарајућих индикатора који ће се користити у изради стратешке процене.

Процена могућих утицаја

Члан 15.

Процена могућих утицаја плана и програма на животну средину садржи следеће елементе:

- 1) приказ процењених утицаја варијантних решења плана и програма повољних са становишта заштите животне средине са описом мера за спречавање и ограничавање негативних, односно увећање позитивних утицаја на животну средину;
- 2) поређење варијантних решења и приказ разлога за избор најповољнијег решења;
- 3) приказ процењених утицаја плана и програма на животну средину са описом мера за спречавање и ограничавање негативних, односно увећање позитивних утицаја на животну средину;
- 4) начин на који су при процени утицаја узети у обзир чиниоци животне средине укључујући податке о: ваздуху, води, земљишту, клими, јонизујућем и нејонизујућем зрачењу, буци и вибрацијама, биљном и животињском свету, стаништима и биодиверзитету; заштићеним природним добрима; становништву, здрављу људи, градовима и другим насељима, културно-историјској баштини, инфраструктурним, индустријским и другим објектима или другим створеним вредностима;
- 5) начин на који су при процени узете у обзир карактеристике утицаја: вероватноћа, интензитет, сложеност/реверзибилност, временска димензија (трајање, учесталост, понављање), просторна димензија (локација, географска област, број изложених становника, прекогранична природа утицаја), кумулативна и синергијска природа утицаја.

Смернице за ниже хијерархијске нивое

Члан 16.

Извештај о стратешкој процени садржи разрађене смернице за планове или програме на нижим хијерархијским нивоима које обухватају дефинисање потребе за израдом стратешких процена и процена утицаја пројеката на животну средину, одређују аспекти заштите животне средине и друга питања од значаја за процену утицаја на животну средину планова и програма нижег хијерархијског нивоа.

Програм праћења стања животне средине

Члан 17.

Програм праћења стања животне средине у току спровођења плана и програма садржи нарочито:

- 1) опис циљева плана и програма;
- 2) индикаторе за праћење стања животне средине;
- 3) права и обавезе надлежних органа;
- 4) поступање у случају појаве неочекиваних негативних утицаја;
- 5) друге елементе у зависности од врсте и обима плана и програма.

Програм праћења стања животне средине из става 1. овог члана може бити саставни део постојећег програма мониторинга који обезбеђује орган надлежан за заштиту животне средине.

3. Поступак одлучивања

Учешће заинтересованих органа и организација

Члан 18.

Орган надлежан за припрему плана и програма доставља органу надлежном за заштиту животне средине, заинтересованим органима и организацијама на мишљење извештај о стратешкој процени из члана 12. овог закона.

Заинтересовани органи и организације дужни су да доставе мишљење у року од 30 дана од дана пријема захтева из става 1. овог члана.

Ако се мишљење не достави у року из става 2. овог члана сматра се да нема примедба на достављени извештај о стратешкој процени.

+

Види:

[чл. 7. Закона - 88/2010-160.](#)

Учешће јавности

Члан 19.

Пре упућивања захтева за добијање сагласности на извештај о стратешкој процени, орган надлежан за припрему плана и програма обавезно обезбеђује учешће јавности у разматрању извештаја о стратешкој процени.

Орган надлежан за припрему плана и програма обавештава јавност из става 1. овог члана о начину и роковима увида у садржину извештаја и достављање мишљења, као и времену и месту одржавања јавне расправе.

Јавни увид и јавна расправа из става 2. овог члана организује се по правилу, у оквиру излагања плана и програма на јавни увид и одржавања јавне расправе у складу са законом којим се уређује поступак доношења плана и програма.

Ако законом којим се уређује поступак доношења плана и програма није предвиђен јавни увид и јавна расправа о плану и програму, орган надлежан за припрему плана и програма одлуком о доношењу плана и програма или посебном одлуком одређује јавни увид и одржавање јавне расправе из става 2. овог члана.

+

Види:

[чл. 8. Закона - 88/2010-160.](#)

Извештај о учешћу заинтересованих органа и организација и јавности

Члан 20.

Орган надлежан за припрему плана и програма израђује извештај о учешћу заинтересованих органа и организација и јавности који садржи сва мишљења из члана 18. став 2. овог закона, као и мишљења изјављених у току јавног увида и јавне расправе о плану или програму, односно о извештају о стратешкој процени из члана 19. овог закона.

Извештај из става 1. овог члана израђује се у року од 30 дана од дана завршетка јавне расправе и садржи образложење о свим прихваћеним или неприхваћеним мишљењима.

Оцена извештаја о стратешкој процени

Члан 21.

Орган надлежан за припрему плана и програма доставља органу надлежном за послове заштите животне средине на сагласност извештај о стратешкој процени са извештајем о учешћу заинтересованих органа и организација и јавности из члана 20. овог закона.

По добијању извештаја из става 1. овог члана орган надлежан за послове заштите животне средине може прибавити мишљење других овлашћених организација или стручних лица за поједине области или образовати стручну комисију ради оцене извештаја о стратешкој процени.

Решењем о образовању комисије из става 2. овог члана уређују се њени задаци, састав и начин рада.

Средства за рад комисије обезбеђују се у буџету.

Орган надлежан за заштиту животне средине врши оцену извештаја из става 1. овог члана на основу критеријума садржаних у Прилогу II који је одштампан уз овај закон и чини његов саставни део.

+ **Види:**
чл. 9. Закона - 88/2010-160.

Сагласност на извештај о стратешкој процени

Члан 22.

На основу оцене из члана 21. овог закона орган надлежан за послове заштите животне средине даје сагласност на извештај о стратешкој процени или одбија захтев за давање сагласности.

Рок за одлучивање о давању сагласности из става 1. овог члана је 30 дана од дана пријема захтева органа надлежног за припрему плана и програма.

Рок из става 2. овог члана не тече за време остављено носиоцу израде извештаја о стратешкој процени за измене и допуне извештаја.

Орган надлежан за припрему плана или програма не може упутити план или програм у даљу процедуру усвајања без сагласности на извештај о стратешкој процени од органа надлежног за заштиту животне средине.

+ **Види:**
чл. 10. Закона - 88/2010-160.

Размена информација о прекограничном утицају

Члан 23.

Размену информација о прекограничном утицају плана и програма на животну средину врши министарство надлежно за послове заштите животне средине (у даљем тексту: Министарство).

Ако имплементација плана и програма може имати значајан негативан утицај на животну средину друге државе или ако држава чија животна средина може бити значајно угрожена то затражи, Министарство, у поступку учешћа заинтересованих органа и организација и јавности доставља, у што краћем року, а најкасније када буде информисао своју јавност, другој држави на мишљење информације, и то:

1) опис плана и програма заједно са свим доступним информацијама о њиховим могућим утицајима;

2) природи одлуке која може бити донета;

3) року у коме друга држава може да саопшти своју намеру да учествује у поступку одлучивања.

О одлуци о давању сагласности на извештај о стратешкој процени Министарство обавештава другу државу која је била консултована у поступку одлучивања, достављањем информација, и то:

1) о садржају одлуке о давању сагласности;

2) о начину припреме извештаја о стању животне средине и прибављеним мишљењима у поступку израде;

3) о резултатима консултација и разлозима на којима се заснива одлука о давању сагласности;

4) о мерама у области мониторинга планова и програма.

О примљеним информацијама о прекограничном утицају предложеног плана и програма друге државе, Министарство обавештава заинтересоване органе и организације и јавност на начин утврђен у члану 19. став 3. овог закона.

Резултате консултација и прибављеног мишљења заинтересованих органа и организација и јавности Министарство узима у обзир приликом давања мишљења надлежном органу друге државе.

Доступност информација

Члан 24.

Извештај о стратешкој процени, резултати учешћа заинтересованих органа и организација и јавности и других држава у случају прекограничног утицаја, саставни су део документационе основе плана и програма.

Орган надлежан за припрему плана и програма обезбеђује доступност података из става 1. овог члана после усвајања плана и програма под условима одређеним законом.

IIa НАДЗОР

+
[чл. 11. Закона - 88/2010-160.](#)

Види:

Члан 24а

Надзор над применом одредаба овог закона врши министарство надлежно за послове заштите животне средине.

+
[чл. 11. Закона - 88/2010-160.](#)

Види:

III. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Прекршаји

Члан 25.

Новчаном казном од 5.000 до 20.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у органу надлежном за припрему плана и програма, односно органу надлежном за послове заштите животне средине, ако:

1) припреми план и програм из члана 5. став 1. овог закона без извршене стратешке процене;

2) изради стратешку процену која није у складу са смерницама стратешке процене утицаја на животну средину плана или програма вишег хијерархијског нивоа (члан 7. став 2);

3) не донесе одлуку из члана 9. ст. 1. и 3. овог закона;

4) спроводи поступак стратешке процене без учешћа заинтересованих органа и организација или без учешћа јавности (чл. 11, 18. и 19);

5) оцени извештај о стратешкој процени без примене прописаних критеријума (члан 21. став 3);

6) на основу оцене извештаја о стратешкој процени не одлучи о давању сагласности у прописаном року (члан 22. ст. 1. и 2);

7) упути план или програм у даљу процедуру усвајања без претходно прибављене сагласности на извештај о стратешкој процени од органа надлежног за заштиту животне средине (члан 22. став 3).

+

Види:

чл. 12. Закона - 88/2010-160.

IV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Започети планови и програми

Члан 26.

Планови и програми чија израда је започета пре ступања на снагу овог закона наставиће се по поступку утврђеном овим законом.

Ступање на снагу

Члан 27.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

ПРИЛОГ I

Критеријуми за одређивање могућих карактеристика значајних утицаја

1. Карактеристике плана и програма, а нарочито:

- 1) значај плана и програма за заштиту животне средине и одрживи развој;
- 2) проблеми заштите животне средине плана и програма и могућност утицаја на:
 - (1) ваздух;
 - (2) воде;
 - (3) земљиште;
 - (4) климу;
 - (5) биљни и животињски свет;
 - (6) станишта и биодиверзитет;
 - (7) заштићена природна добра;
 - (8) становништво и здравље;
 - (9) градове и друга насеља;
 - (10) културно-историјска баштина;
 - (11) инфраструктурне, индустријске и друге објекте;
 - (12) друге створене вредности;
- 3) степен утицаја плана и програма на друге планове и програме, укључујући и оне у различитим хијерархијским структурама;
- 4) степен којим се планом и програмом успоставља оквир за реализацију пројеката у погледу локације, природе, обима и услова функционисања или у вези са алокацијом ресурса.

2. Карактеристике утицаја, а нарочито:

- 1) вероватноћа, интензитет, сложеност, реверзибилност;
- 2) временска димензија (трајање, учесталост, понављање);
- 3) просторна димензија:
 - (1) локација;
 - (2) географска област;
 - (3) број изложених становника;
 - (4) прекогранична природа утицаја;
- 4) кумулативна и синергијска природа утицаја;
- 5) ризици по људско здравље и животну средину;
- 6) деловање на области од природног, културног и другог значаја:
 - (1) посебне природне карактеристике;
 - (2) области или природни предели којима је признат заштићени статус на републичком или међународном нивоу;
 - (3) културно-историјска баштина;
 - (4) густо насељене области;
 - (5) области са различитим режимима заштите;

- 7) деловање на угрожене области:
- (1) прекорачени стандарди квалитета животне средине или граничне вредности;
 - (2) интензивно коришћење земљишта;
 - (3) постојећи ризици;
 - (4) смањени капацитет животне средине;
 - (5) посебно осетљиве и ретке области;
 - (6) екосистеми;
 - (7) биљне и животињске врсте.

ПРИЛОГ II

Критеријуми за оцену извештаја о стратешкој процени

Елементи стратешке процене

1. Карактеристике плана и програма

- 1) јасно су приказани циљеви и садржај плана и програма, подручје за које се припрема план или програм, просторни обухват и временски хоризонт;
- 2) питања заштите животне средине су заступљена у припреми циљева плана и програма;
- 3) приказане су везе са другим релевантним плановима и програмима.

2. Полазне основе

- 1) приказана су питања и проблеми везани за животну средину који су разматрани у плану и програму током израде стратешке процене;
- 2) дати су разлози за изостављање појединих питања и проблема из стратешке процене;
- 3) приказан је начин на који су дефинисани циљеви стратешке процене и изабрани одговарајући индикатори.

3. Стање животне средине

- 1) приказано је постојеће и будуће стање животне средине;
- 2) опис стања животне средине усклађен је са циљевима и индикаторима стратешке процене;
- 3) приказани су извори података о стању животне средине и коришћена методологија је усклађена са степеном сложености стратешке процене.

4. Варијантна решења

- 1) приказан је начин на који су припремљена и разматрана варијантна решења за питања и проблеме везане за животну средину;
- 2) припремљено је варијантно решење нереализовања плана и програма и варијантно решење најповољније са становишта заштите животне средине;
- 3) процењени су утицаји варијантних решења на животну средину и извршено поређење;
- 4) образложени су разлози за избор најповољнијег варијантног решења са становишта заштите животне средине.

5. Процена утицаја на животну средину

- 1) приказан је начин на који су одређени и вредновани значајни утицаји плана и програма на животну средину;
- 2) при процени утицаја укључени су следећи чиниоци:
 - (1) ваздух;
 - (2) вода;
 - (3) земљиште;
 - (4) клима;
 - (5) биљни и животињски свет;
 - (6) станишта;
 - (7) биодиверзитет;
 - (8) предели (природна лепота);
 - (9) природна добра;
 - (10) становништво и здравље;
 - (11) градови и друга насеља;
 - (12) културно-историјска баштина;
 - (13) инфраструктурни, индустријски и други објекти;

- (14) друге створене вредности;
- 3) при процени утицаја узети су у обзир следеће карактеристике утицаја:
 - (1) вероватноћа;
 - (2) интензитет;
 - (3) сложеност/реверзибилност;
 - (4) временска димензија (трајање, учесталост, понављање);
 - (5) просторна димензија (локација, географска област, број изложених становника, прекогранична природа утицаја);
 - (6) кумулативна и синергијска природа утицаја;
 - (7) друге карактеристике утицаја;
- 4) одређивање и вредновање значајних утицаја усклађено је са важећим стандардима, прописима и граничним вредностима;
- 5) описана је коришћена методологија.
6. *Мере и програм праћења стања животне средине*
 - 1) предвиђене су мере за спречавање и ограничавање негативних односно увећање позитивних утицаја на животну средину за сваки процењени утицај;
 - 2) приказан је начин на који су припремљене смернице за израду процена утицаја пројеката на животну средину и других стратешких процена;
 - 3) припремљен је програма праћења стања животне средине у току реализације плана и програма у складу са чланом 17. овог закона.
7. *Извештај о стратешкој процени*
 - 1) јасно је дефинисана улога надлежних органа у изради стратешке процене;
 - 2) извештај је припремљен на јасан и прецизан начин;
 - 3) обрађени су сви елементи извештаја прописани чланом 12. овог закона и дати извори информација, укључујући стручна мишљења;
 - 4) приказан је начин на који су питања животне средине укључена у план или програм, начин на који се вршило одлучивање и описани разлози одлучујући за избор датог плана и програма са аспекта варијантних решења која су била разматрана;
 - 5) закључци о израђеном извештају о стратешкој процени представљени су на начин разумљив јавности.
8. *Учесће заинтересованих органа и организација и јавности*
 - 1) обезбеђено је учешће заинтересованих органа и организација и јавности у поступку израде стратешке процене;
 - 2) достављена су мишљења заинтересованих органа и организација и јавности на извештај о стратешкој процени и приказан начин на који се одлучивало о мишљењима.

ОСНОВНИ ТЕКСТ

На основу члана 83. тачка 3. Устава Републике Србије, доносим

Указ о проглашењу Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину

Проглашава се Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину, који је донела Народна скупштина Републике Србије, на Шестој седници Другог редовног заседања Народне скупштине Републике Србије у 2004. години, 14. децембра 2004. године.

ПР број 72

У Београду, 20. децембра 2004. године

Председник Републике,
Борис Тадић, с.р.

Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину

Закон је објављен у "Службеном гласнику РС", бр.
135/2004 од 21.12.2004. године.

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет и циљеви

Члан 1.

Овим законом уређују се услови, начин и поступак вршења процене утицаја одређених планова и програма на животну средину (у даљем тексту: стратешка процена), ради обезбеђивања заштите животне средине и унапређивања одрживог развоја интегрисањем основних начела заштите животне средине у поступак припреме и усвајања планова и програма.

Изузеци од примене

Члан 2.

Одредбе овог закона не односе се на планове и програме намењене одбрани земље, на планове ублажавања и отклањања последица елементарних непогода и на финансијске и буџетске планове.

Значење израза

Члан 3.

Поједини изрази употребљени у овом закону, имају следеће значење:

1) **планови и програми** јесу сви развојни или други планови и програми, основе, укључујући и њихове измене, које припрема и/или усваја орган на републичком, покрајинском или локалном нивоу, или које надлежни орган припрема за одговарајући поступак усвајања у Народној скупштини или Влади Републике Србије, односно скупштини или извршном органу аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, као и планови и програми који се доносе на основу прописа;

2) **стратешка процена утицаја одређених планова и програма на животну средину** подразумева припрему извештаја о стању животне средине, спровођење поступка консултација, уважавање извештаја и резултата консултација у поступку одлучивања и доношења или усвајања одређених планова и програма, као и пружање информација и података о донетој одлуци;

3) **извештај о стратешкој процени** подразумева део документације која се прилаже уз план или програм и садржи идентификацију, опис и процену могућих значајних утицаја на животну средину због реализације плана и програма, као и варијанте разматране и усвојене на основу циљева и просторног обухвата плана и програма;

4) **заинтересовани органи и организације** јесу органи и организације Републике, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе који, у складу са својим надлежностима, имају интерес у доношењу одлука које се односе на заштиту животне средине;

5) **јавност** обухвата једно или више физичких или правних лица, њихова удружења, организације или групе;

6) **заинтересована јавност** обухвата јавност на коју утиче или може утицати план или програм и/или која има интерес у доношењу одлука које се односе на заштиту животне средине, укључујући невладине организације које се баве заштитом животне средине и које су евидентирани код надлежног органа.

Начела стратешке процене

Члан 4.

Основна начела стратешке процене јесу:

1) **Начело одрживог развоја** - одрживи развој јесте усклађен систем техничко-технолошких, економских и друштвених активности у укупном развоју у коме се на принципима економичности и разумности користе природне и створене вредности са циљем да се сачува и унапреди квалитет животне средине за садашње и будуће генерације.

Разматрањем и укључивањем битних аспеката животне средине у припрему и усвајање одређених планова и програма и утврђивањем услова за очување вредности природних ресурса и добара, предела, биолошке разноврсности, дивљих биљних и

животињских врста и аутохтоних екосистема, односно рационалним коришћењем природних ресурса доприноси се циљевима одрживог развоја.

2) **Начело интегралности** - политика заштите животне средине која се реализује доношењем планова и програма заснива се на укључивању услова заштите животне средине, односно очувања и одрживог коришћења биолошке разноврсности у одговарајуће секторске и међусекторске програме и планове.

3) **Начело предострожности** - свака активност мора бити спроведена на начин да се спрече или смање негативни утицаји одређених планова и програма на животну средину пре њиховог усвајања, обезбеди рационално коришћење природних ресурса и сведе на минимум ризик по здравље људи, животну средину и материјална добра.

4) **Начело хијерархије и координације** - процена утицаја планова и програма врши се на различитим хијерархијским нивоима на којима се доносе планови и програми.

У поступку стратешке процене планова и програма повећани степен транспарентности у одлучивању обезбеђује се узајамном координацијом надлежних и заинтересованих органа у поступку давања сагласности на стратешку процену, кроз консултације, односно обавештавања и давања мишљења на план или програм.

5) **Начело јавности** - у циљу информисања јавности о одређеним плановима и програмима и о њиховом могућем утицају на животну средину, као и у циљу обезбеђења пуне отворености поступка припреме и доношења или усвајања планова и програма, јавност мора, пре доношења било какве одлуке, као и после усвајања плана и програма, имати приступ информацијама које се односе на те планове и програме или њихове измене.

II. ПОСТУПАК СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Предмет стратешке процене

Члан 5.

Стратешка процена врши се за планове, програме и основе (у даљем тексту: планови и програми) у области просторног и урбанистичког планирања или коришћења земљишта, пољопривреде, шумарства, рибарства, ловства, енергетике, индустрије, саобраћаја, управљања отпадом, управљања водама, телекомуникација, туризма, очувања природних станишта и дивље флоре и фауне, којима се успоставља оквир за одобравање будућих развојних пројеката одређених прописима којима се уређује процена утицаја на животну средину.

За планове и програме из става 1. овог члана којима је предвиђено коришћење мањих површина на локалном нивоу или у случају мањих измена планова и програма које не захтевају прописани поступак усвајања, као и за планове и програме који нису наведени у ставу 1. овог члана, одлуку о стратешкој процени доноси орган надлежан за припрему плана и програма ако, према критеријумима прописаним овим законом, утврди да постоји могућност значајних утицаја на животну средину.

Критеријуми

Члан 6.

Критеријуми за утврђивање могућности значајних утицаја на животну средину планова и програма и доношење одлуке о изради стратешке процене из члана 5. став 2. овог закона садржани су у Прилогу I овог закона који је одштампан уз овај закон и чини његов саставни део.

Хијерархијски оквир и основа

Члан 7.

Стратешке процене које се израђују за планове и програме на различитим хијерархијским нивоима морају бити међусобно усклађене и усклађене са проценама утицаја пројеката на животну средину, као и плановима и програмима заштите животне средине.

Основу стратешке процене чини план или програм којим се утврђује оквир за развој одређеног сектора, односно његове карактеристике, циљеви и просторни обухват.

Фазе у поступку стратешке процене

Члан 8.

Поступак стратешке процене састоји се од следећих фаза:

1) припремна фаза која обухвата:

- одлучивање о изради стратешке процене,
- избор носиоца израде извештаја о стратешкој процени,
- учешће заинтересованих органа и организација;
- 2) извештај о стратешкој процени;
- 3) поступак одлучивања који обухвата:
 - учешће заинтересованих органа и организација,
 - учешће јавности,
 - извештај о резултатима учешћа заинтересованих органа и организација и јавности,
 - оцену извештаја о стратешкој процени,
 - сагласност на извештај о стратешкој процени.

1. Припремна фаза

Одлучивање о изради стратешке процене

Члан 9.

Одлуку о изради стратешке процене доноси орган надлежан за припрему плана и програма по претходно прибављеном мишљењу органа надлежног за послове заштите животне средине и других заинтересованих органа и организација.

Одлука из става 1. овог члана садржи нарочито:

- 1) разлоге за вршење стратешке процене према критеријумима из члана 6. овог закона;
- 2) приказ питања и проблема везаних за животну средину у плану и програму који ће бити разматрани у оквиру стратешке процене;
- 3) разлоге за изостављање појединих питања и проблема везаних за животну средину у плану и програму из стратешке процене;
- 4) елементе извештаја о стратешкој процени;
- 5) избор и обавезе носиоца израде извештаја о стратешкој процени (предлог методологије, састав стручног тима, рок израде и др);
- 6) начин учешћа заинтересованих органа и организација и јавности у поступку израде и разматрања извештаја о стратешкој процени;
- 7) друге податке од значаја за израду стратешке процене.

Орган надлежан за припрему плана и програма из члана 5. став 2. овог закона може одлучити да се не израђује стратешка процена о чему претходно прибавља мишљење органа надлежног за послове заштите животне средине и других заинтересованих органа и организација.

Одлука из става 3. овог члана садржи податке о врсти плана и програма и разлозима због којих се не израђује стратешка процена, критеријуме на основу којих је оцењено да не постоји могућност значајнијих утицаја на животну средину и друге релевантне податке на основу којих је одлучено да се не приступи изради извештаја о стратешкој процени.

Одлука из ст. 1. и 3. овог члана је саставни део одлуке о припреми плана и програма и објављује се у "Службеном гласнику Републике Србије", службеном гласилу аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.

Избор носиоца израде извештаја о стратешкој процени

Члан 10.

Орган надлежан за припрему плана и програма одлучује о избору носиоца израде извештаја о стратешкој процени, по поступку утврђеном законом.

Носилац израде извештаја о стратешкој процени може бити правно или физичко лице које је уписано у одговарајући регистар за обављање делатности просторног планирања и израде планских докумената, односно урбанистичког планирања и израде урбанистичких планова.

Правно или физичко лице из става 2. овог члана може за израду извештаја о стратешкој процени утицаја образовати мултидисциплинарни тим састављен од стручних лица квалификованих за анализу сваког од елемената стратешке процене.

Стручно лице квалификовано је за израду извештаја о стратешкој процени ако има високу стручну спрему одговарајућег смера и најмање пет година рада у струци,

стручне резултате, односно учешће у изради најмање два плана и програма који су реализовани.

Учешће заинтересованих органа и организација

Члан 11.

У припреми одлуке о изради стратешке процене, односно одлуке о неприступању изради стратешке процене, орган надлежан за припрему плана или програма дужан је да, од органа надлежног за послове заштите животне средине и заинтересованих органа и организација затражи мишљење.

Уз захтев за давање мишљења из става 1. овог члана обавезно се доставља и предлог одлуке са прописаном садржином.

Рок за достављање мишљења из става 1. овог члана је 15 дана од дана пријема захтева за давање мишљења.

Ако се мишљење не достави у року из става 3. овог члана, сматра се да нема примедба на предложену садржину одлуке о изради стратешке процене, односно на предлог одлуке о неприступању изради стратешке процене.

2. Извештај о стратешкој процени

Садржина извештаја

Члан 12.

Извештај о стратешкој процени је документ којим се описују, вреднују и процењују могући значајни утицаји на животну средину до којих може доћи имплементацијом плана и програма и одређују мере за смањење негативних утицаја на животну средину.

Извештај из става 1. овог члана садржи нарочито:

- 1) полазне основе стратешке процене;
- 2) опште и посебне циљеве стратешке процене и избор индикатора;
- 3) процену могућих утицаја са описом мера предвиђених за смањење негативних утицаја на животну средину;
- 4) смернице за израду стратешких процена на нижим хијерархијским нивоима и процене утицаја пројеката на животну средину;
- 5) програм праћења стања животне средине у току спровођења плана и програма (мониторинг);
- 6) приказ коришћене методологије и тешкоће у изради стратешке процене;
- 7) приказ начина одлучивања, опис разлога одлучујућих за избор датог плана и програма са аспекта разматраних варијантних решења и приказ начина на који су питања животне средине укључена у план или програм;
- 8) закључке до којих се дошло током израде извештаја о стратешкој процени представљене на начин разумљив јавности;
- 9) друге податке од значаја за стратешку процену.

Орган надлежан за припрему плана и програма обезбеђује учешће заинтересованих органа и организација и јавности у поступку прибављања сагласности на извештај о стратешкој процени, на начин утврђен овим законом.

Полазне основе

Члан 13.

Полазне основе стратешке процене обухватају:

- 1) кратак преглед садржаја и циљева плана и програма и односа са другим плановима и програмима;
- 2) преглед постојећег стања и квалитета животне средине на подручју на које се извештај односи;
- 3) карактеристике животне средине у областима за које постоји могућност да буду изложене значајном утицају;
- 4) разматрана питања и проблеме заштите животне средине у плану или програму и приказ разлога за изостављање одређених питања и проблема из поступка процене;

5) приказ припремљених варијантних решења која се односе на заштиту животне средине у плану и програму, укључујући варијантно решење нереализовања плана и програма и најповољније варијантно решење са становишта заштите животне средине;

6) резултате претходних консултација са заинтересованим органима и организацијама битне са становишта циљева и процене могућих утицаја стратешке процене.

Општи и посебни циљеви и избор индикатора

Члан 14.

Општи и посебни циљеви стратешке процене дефинишу се на основу захтева и циљева у погледу заштите животне средине у другим плановима и програмима, циљева заштите животне средине утврђених на нивоу Републике и међународном нивоу, прикупљених података о стању животне средине и значајних питања, проблема и предлога у погледу заштите животне средине у плану или програму.

На основу дефинисаних циљева из става 1. овог члана врши се избор одговарајућих индикатора који ће се користити у изради стратешке процене.

Процена могућих утицаја

Члан 15.

Процена могућих утицаја плана и програма на животну средину садржи следеће елементе:

1) приказ процењених утицаја варијантних решења плана и програма повољних са становишта заштите животне средине са описом мера за спречавање и ограничавање негативних, односно увећање позитивних утицаја на животну средину;

2) поређење варијантних решења и приказ разлога за избор најповољнијег решења;

3) приказ процењених утицаја плана и програма на животну средину са описом мера за спречавање и ограничавање негативних, односно увећање позитивних утицаја на животну средину;

4) начин на који су при процени утицаја узети у обзир чиниоци животне средине укључујући податке о: ваздуху, води, земљишту, клими, јонизујућем и нејонизујућем зрачењу, буци и вибрацијама, биљном и животињском свету, стаништима и биодиверзитету; заштићеним природним добрима; становништву, здрављу људи, градовима и другим насељима, културно-историјској баштини, инфраструктурним, индустријским и другим објектима или другим створеним вредностима;

5) начин на који су при процени узете у обзир карактеристике утицаја: вероватноћа, интензитет, сложеност/реверзибилност, временска димензија (трајање, учесталост, понављање), просторна димензија (локација, географска област, број изложених становника, прекогранична природа утицаја), кумулативна и синергијска природа утицаја.

Смернице за ниже хијерархијске нивое

Члан 16.

Извештај о стратешкој процени садржи разрађене смернице за планове или програме на нижим хијерархијским нивоима које обухватају дефинисање потребе за израдом стратешких процена и процена утицаја пројеката на животну средину, одређују аспекти заштите животне средине и друга питања од значаја за процену утицаја на животну средину планова и програма нижег хијерархијског нивоа.

Програм праћења стања животне средине

Члан 17.

Програм праћења стања животне средине у току спровођења плана и програма садржи нарочито:

1) опис циљева плана и програма;

2) индикаторе за праћење стања животне средине;

- 3) права и обавезе надлежних органа;
- 4) поступање у случају појаве неочекиваних негативних утицаја;
- 5) друге елементе у зависности од врсте и обима плана и програма.

Програм праћења стања животне средине из става 1. овог члана може бити саставни део постојећег програма мониторинга који обезбеђује орган надлежан за заштиту животне средине.

3. Поступак одлучивања

Учешће заинтересованих органа и организација

Члан 18.

Орган надлежан за припрему плана и програма доставља заинтересованим органима и организацијама на мишљење извештај о стратешкој процени из члана 12. овог закона.

Заинтересовани органи и организације дужни су да доставе мишљење у року од 30 дана од дана пријема захтева из става 1. овог члана.

Ако се мишљење не достави у року из става 2. овог члана сматра се да нема примедба на достављени извештај о стратешкој процени.

Учешће јавности

Члан 19.

Пре упућивања захтева за добијање сагласности на извештај о стратешкој процени, орган надлежан за припрему плана и програма обезбеђује учешће јавности у разматрању извештаја о стратешкој процени.

Јавност из става 1. овог члана разматра извештај у оквиру излагања плана и програма на јавни увид и одржавања јавне расправе, ако законом није друкчије одређено.

Орган надлежан за припрему плана и програма обавештава јавност из става 1. овог члана о начину и роковима увида у садржину извештаја и достављање мишљења, као и времену и месту одржавања јавне расправе у складу са законом којим се уређује поступак доношења плана и програма.

Извештај о учешћу заинтересованих органа и организација и јавности

Члан 20.

Орган надлежан за припрему плана и програма израђује извештај о учешћу заинтересованих органа и организација и јавности који садржи сва мишљења из члана 18. став 2. овог закона, као и мишљења изјављених у току јавног увида и јавне расправе о плану или програму, односно о извештају о стратешкој процени из члана 19. овог закона.

Извештај из става 1. овог члана израђује се у року од 30 дана од дана завршетка јавне расправе и садржи образложење о свим прихваћеним или неприхваћеним мишљењима.

Оцена извештаја о стратешкој процени

Члан 21.

Орган надлежан за припрему плана и програма доставља органу надлежном за послове заштите животне средине на сагласност извештај о стратешкој процени са извештајем о учешћу заинтересованих органа и организација и јавности из члана 20. овог закона.

По добијању извештаја из става 1. овог члана орган надлежан за послове заштите животне средине може прибавити мишљење других овлашћених организација или стручних лица за поједине области.

Орган надлежан за заштиту животне средине врши оцену извештаја из става 1. овог члана на основу критеријума садржаних у Прилогу II који је одштампан уз овај закон и чини његов саставни део.

Сагласност на извештај о стратешкој процени

Члан 22.

На основу оцене из члана 21. овог закона орган надлежан за послове заштите животне средине даје сагласност на извештај о стратешкој процени или одбија захтев за давање сагласности.

Рок за одлучивање о давању сагласности из става 1. овог члана је 30 дана од дана пријема захтева органа надлежног за припрему плана и програма.

Орган надлежан за припрему плана или програма не може упутити план или програм у даљу процедуру усвајања без сагласности на извештај о стратешкој процени од органа надлежног за заштиту животне средине.

Размена информација о прекограничном утицају

Члан 23.

Размену информација о прекограничном утицају плана и програма на животну средину врши министарство надлежно за послове заштите животне средине (у даљем тексту: Министарство).

Ако имплементација плана и програма може имати значајан негативан утицај на животну средину друге државе или ако држава чија животна средина може бити значајно угрожена то затражи, Министарство, у поступку учешћа заинтересованих органа и организација и јавности доставља, у што краћем року, а најкасније када буде информисао своју јавност, другој држави на мишљење информације, и то:

1) опис плана и програма заједно са свим доступним информацијама о њиховим могућим утицајима;

2) природи одлуке која може бити донета;

3) року у коме друга држава може да саопшти своју намеру да учествује у поступку одлучивања.

О одлуци о давању сагласности на извештај о стратешкој процени Министарство обавештава другу државу која је била консултована у поступку одлучивања, достављањем информација, и то:

1) о садржају одлуке о давању сагласности;

2) о начину припреме извештаја о стању животне средине и прибављеним мишљењима у поступку израде;

3) о резултатима консултација и разлозима на којима се заснива одлука о давању сагласности;

4) о мерама у области мониторинга планова и програма.

О примљеним информацијама о прекограничном утицају предложеног плана и програма друге државе, Министарство обавештава заинтересоване органе и организације и јавност на начин утврђен у члану 19. став 3. овог закона.

Резултате консултација и прибављеног мишљења заинтересованих органа и организација и јавности Министарство узима у обзир приликом давања мишљења надлежном органу друге државе.

Доступност информација

Члан 24.

Извештај о стратешкој процени, резултати учешћа заинтересованих органа и организација и јавности и других држава у случају прекограничног утицаја, саставни су део документационе основе плана и програма.

Орган надлежан за припрему плана и програма обезбеђује доступност података из става 1. овог члана после усвајања плана и програма под условима одређеним законом.

III. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Прекршаји

Члан 25.

Новчаном казном од 5.000 до 20.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у органу надлежном за припрему плана и програма, односно органу надлежном за послове заштите животне средине, ако:

- 1) припреми план и програм из члана 5. став 1. овог закона без извршене стратешке процене;
- 2) изради стратешку процену која није усклађена са другим стратешким проценама и проценама утицаја пројеката на животну средину (члан 7. став 1);
- 3) не донесе одлуку из члана 9. ст. 1. и 3. овог закона;
- 4) спроводи поступак стратешке процене без учешћа заинтересованих органа и организација или без учешћа јавности (чл. 11, 18. и 19);
- 5) оцени извештај о стратешкој процени без примене прописаних критеријума (члан 21. став 3);
- 6) на основу оцене извештаја о стратешкој процени не одлучи о давању сагласности у прописаном року (члан 22. ст. 1. и 2);
- 7) упути план или програм у даљу процедуру усвајања без претходно прибављене сагласности на извештај о стратешкој процени од органа надлежног за заштиту животне средине (члан 22. став 3).

IV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Започети планови и програми

Члан 26.

Планови и програми чија израда је започета пре ступања на снагу овог закона наставиће се по поступку утврђеном овим законом.

Ступање на снагу

Члан 27.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

ПРИЛОГ I

Критеријуми за одређивање могућих карактеристика значајних утицаја

1. Карактеристике плана и програма, а нарочито:

- 1) значај плана и програма за заштиту животне средине и одрживи развој;
- 2) проблеми заштите животне средине плана и програма и могућност утицаја на:
 - (1) ваздух;
 - (2) воде;
 - (3) земљиште;
 - (4) климу;
 - (5) биљни и животињски свет;
 - (6) станишта и биодиверзитет;
 - (7) заштићена природна добра;
 - (8) становништво и здравље;
 - (9) градове и друга насеља;
 - (10) културно-историјска баштина;
 - (11) инфраструктурне, индустријске и друге објекте;
 - (12) друге створене вредности;
- 3) степен утицаја плана и програма на друге планове и програме, укључујући и оне у различитим хијерархијским структурама;
- 4) степен којим се планом и програмом успоставља оквир за реализацију пројеката у погледу локације, природе, обима и услова функционисања или у вези са алокацијом ресурса.

2. Карактеристике утицаја, а нарочито:

- 1) вероватноћа, интензитет, сложеност, реверзибилност;
- 2) временска димензија (трајање, учесталост, понављање);
- 3) просторна димензија:
 - (1) локација;

- (2) географска област;
- (3) број изложених становника;
- (4) прекогранична природа утицаја;
- 4) кумулативна и синергијска природа утицаја;
- 5) ризици по људско здравље и животну средину;
- 6) деловање на области од природног, културног и другог значаја:
- (1) посебне природне карактеристике;
- (2) области или природни предели којима је признат заштићени статус на републичком или међународном нивоу;
- (3) културно-историјска баштина;
- (4) густо насељене области;
- (5) области са различитим режимима заштите;
- 7) деловање на угрожене области:
- (1) прекорачени стандарди квалитета животне средине или граничне вредности;
- (2) интензивно коришћење земљишта;
- (3) постојећи ризици;
- (4) смањени капацитет животне средине;
- (5) посебно осетљиве и ретке области;
- (6) екосистеми;
- (7) биљне и животињске врсте.

ПРИЛОГ II

Критеријуми за оцену извештаја о стратешкој процени

Елементи стратешке процене

1. Карактеристике плана и програма

- 1) јасно су приказани циљеви и садржај плана и програма, подручје за које се припрема план или програм, просторни обухват и временски хоризонт;
- 2) питања заштите животне средине су заступљена у припреми циљева плана и програма;
- 3) приказане су везе са другим релевантним плановима и програмима.

2. Полазне основе

- 1) приказана су питања и проблеми везани за животну средину који су разматрани у плану и програму током израде стратешке процене;
- 2) дати су разлози за изостављање појединих питања и проблема из стратешке процене;
- 3) приказан је начин на који су дефинисани циљеви стратешке процене и изабрани одговарајући индикатори.

3. Стање животне средине

- 1) приказано је постојеће и будуће стање животне средине;
- 2) опис стања животне средине усклађен је са циљевима и индикаторима стратешке процене;
- 3) приказани су извори података о стању животне средине и коришћена методологија је усклађена са степеном сложености стратешке процене.

4. Варијантна решења

- 1) приказан је начин на који су припремљена и разматрана варијантна решења за питања и проблеме везане за животну средину;
- 2) припремљено је варијантно решење нереализовања плана и програма и варијантно решење најповољније са становишта заштите животне средине;
- 3) процењени су утицаји варијантних решења на животну средину и извршено поређење;
- 4) образложени су разлози за избор најповољнијег варијантног решења са становишта заштите животне средине.

5. Процена утицаја на животну средину

- 1) приказан је начин на који су одређени и вредновани значајни утицаји плана и програма на животну средину;
- 2) при процени утицаја укључени су следећи чиниоци:
- (1) ваздух;

- (2) вода;
 - (3) земљиште;
 - (4) клима;
 - (5) биљни и животињски свет;
 - (6) станишта;
 - (7) биодиверзитет;
 - (8) предели (природна лепота);
 - (9) природна добра;
 - (10) становништво и здравље;
 - (11) градови и друга насеља;
 - (12) културно-историјска баштина;
 - (13) инфраструктурни, индустријски и други објекти;
 - (14) друге створене вредности;
- 3) при процени утицаја узети су у обзир следеће карактеристике утицаја:
- (1) вероватноћа;
 - (2) интензитет;
 - (3) сложеност/реверзибилност;
 - (4) временска димензија (трајање, учесталост, понављање);
 - (5) просторна димензија (локација, географска област, број изложених становника, прекогранична природа утицаја);
 - (6) кумулативна и синергијска природа утицаја;
 - (7) друге карактеристике утицаја;
- 4) одређивање и вредновање значајних утицаја усклађено је са важећим стандардима, прописима и граничним вредностима;
- 5) описана је коришћена методологија.
- 6. Мере и програм праћења стања животне средине*
- 1) предвиђене су мере за спречавање и ограничавање негативних односно увећање позитивних утицаја на животну средину за сваки процењени утицај;
 - 2) приказан је начин на који су припремљене смернице за израду процена утицаја пројеката на животну средину и других стратешких процена;
 - 3) припремљен је програма праћења стања животне средине у току реализације плана и програма у складу са чланом 17. овог закона.
- 7. Извештај о стратешкој процени*
- 1) јасно је дефинисана улога надлежних органа у изради стратешке процене;
 - 2) извештај је припремљен на јасан и прецизан начин;
 - 3) обрађени су сви елементи извештаја прописани чланом 12. овог закона и дати извори информација, укључујући стручна мишљења;
 - 4) приказан је начин на који су питања животне средине укључена у план или програм, начин на који се вршило одлучивање и описани разлози одлучујући за избор датог плана и програма са аспекта варијантних решења која су била разматрана;
 - 5) закључци о израђеном извештају о стратешкој процени представљени су на начин разумљив јавности.
- 8. Учесће заинтересованих органа и организација и јавности*
- 1) обезбеђено је учешће заинтересованих органа и организација и јавности у поступку израде стратешке процене;
 - 2) достављена су мишљења заинтересованих органа и организација и јавности на извештај о стратешкој процени и приказан начин на који се одлучивало о мишљењима.

ИЗМЕНЕ

На основу члана 112. став 1. тачка 2. Устава Републике Србије, доносим

Указ о проглашењу Закона о изменама и допунама Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину

Проглашава се Закон о изменама и допунама Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, који је донела Народна скупштина Републике Србије на Трећој седници Другог редовног заседања у 2010. години, 23. новембра 2010. године.

ПР број 167

У Београду, 23. новембра 2010. године

Председник Републике,
Борис Тадић, с.р.

Закон о изменама и допунама Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину

Закон је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 88/2010 од 23.11.2010. године.

Члан 1.

У Закону о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", број 135/04), у члану 3. тачка 1) после речи: "основе" додаје се реч: "стратегије," и запета.

Члан 2.

У члану 5. став 1. после речи: "програме" додаје се запета и брише се реч: "и", а после речи: "основе" додају се речи: "и стратегије".

После става 2. додаје се став 3. који гласи:

"Министар надлежан за послове заштите животне средине, ближе утврђује листе планова и програма за које је обавезна стратешка процена утицаја на животну средину и листе планова и програма за које се може захтевати стратешка процена утицаја на животну средину."

Члан 3.

У члану 6. речи: "став 2." замењују се речима: "ст. 1. и 2."

Члан 4.

Члан 7. мења се и гласи:

"Члан 7.

Стратешка процена утицаја на животну средину ради се на основу нивоа, врсте, циљева и садржаја плана или програма.

Ако је план или програм саставни део одређене хијерархијске структуре, стратешка процена утицаја на животну средину ради се у складу са смерницама стратешке процене утицаја на животну средину плана или програма вишег хијерархијског нивоа."

Члан 5.

У члану 9. став 2. тачка 1) мења се и гласи:

"1) податке о врсти плана и програма;"

После тачке 1) додаје се нова тачка 1а) која гласи:

"1а) разлоге за израду стратешке процене према критеријумима из члана 6. овог закона;"

Став 4. мења се и гласи:

"Одлука из става 3. овог члана садржи нарочито:

1) податке о врсти плана и програма;

2) разлоге за не приступање изради стратешке процене према критеријумима из члана 6. овог закона;

3) друге релевантне податке на основу којих је одлучено да се не приступи изради стратешке процене."

Члан 6.

У члану 10. став 2. речи: "правно или физичко лице" замењују се речима: "правно лице или предузетник", а речи: "просторног планирања и израде планских докумената, односно урбанистичког планирања и израде урбанистичких планова" замењују се речима: "просторног и урбанистичког планирања и израде планских и других развојних докумената".

У ставу 3. речи: "Правно или физичко лице" замењују се речима: "Правно лице или предузетник".

У ставу 4. речи: "који су реализовани" бришу се.

Члан 7.

У члану 18. став 1. после речи: "доставља" додају се речи: "органу надлежном за заштиту животне средине," и запета.

Члан 8.

У члану 19. став 1. после речи: "програма" додаје се реч: "обавезно".

Став 2. се брише.

У досадашњем ставу 3. који постаје став 2. речи: "у складу са законом којим се уређује поступак доношење плана и програма" бришу се.

После става 2. додају се ст. 3. и 4. који гласе:

"Јавни увид и јавна расправа из става 2. овог члана организује се по правилу, у оквиру излагања плана и програма на јавни увид и одржавања јавне расправе у складу са законом којим се уређује поступак доношења плана и програма.

Ако законом којим се уређује поступак доношења плана и програма није предвиђен јавни увид и јавна расправа о плану и програму, орган надлежан за припрему плана и програма одлуком о доношењу плана и програма или посебном одлуком одређује јавни увид и одржавање јавне расправе из става 2. овог члана."

Члан 9.

У члану 21. став 2. после речи: "области" додају се речи: "или образовати стручну комисију ради оцене извештаја о стратешкој процени"

После става 2. додаје се нови став 3. који гласи:

"Решењем о образовању комисије из става 2. овог члана уређују се њени задаци, састав и начин рада."

После става 3. додаје се нови став 4. који гласи:

"Средства за рад комисије обезбеђују се у буџету."

Досадашњи став 3. постаје став 5.

Члан 10.

У члану 22. после става 2. додаје се нови став 3. који гласи:

"Рок из става 2. овог члана не тече за време остављено носиоцу израде извештаја о стратешкој процени за измене и допуне извештаја."

Досадашњи став 3. постаје став 4.

Члан 11.

После члана 24. додаје се ново поглавље IIа НАДЗОР и члан 24а који гласе:

"IIа НАДЗОР

Члан 24а

Надзор над применом одредаба овог закона врши министарство надлежно за послове заштите животне средине."

Члан 12.

У члану 25. став 1. тачка 2) мења се и гласи:

"2) изради стратешку процену која није у складу са смерницама стратешке процене утицаја на животну средину плана или програма вишег хијерархијског нивоа (члан 7. став 2)."

Члан 13.

Планови и програми чија израда је започета пре ступања на снагу овог закона наставиће се по поступку утврђеном овим законом.

Члан 14.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".